

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3178/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, чији је законски заступник Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1294/19 од 28.11.2019. године, у седници већа одржаној 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1294/19 од 28.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14710/17 од 04.12.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу да на име накнаде нематеријалне штете на име умањења животне активности исплати 240.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 04.12.2018. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у ком је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу да на име накнаде нематеријалне штете на име умањења животне активности исплати преко досуђеног 240.000,00 динара до траженог 400.000,00 динара, за 160.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 04.12.2018. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 114.900,00 динара почев од наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1294/19 од 28.11.2019. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и у ставу трећем изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу да на име накнаде нематеријалне штете на име умањења животне активности исплати 240.000,00 динара и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитијући побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом, док битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је учествовао у рату на подручју Косова и Метохије у периоду од 01.04.1999. године до 15.06.1999. године, у ком периоду је био изложен свакодневном НАТО бомбардовању. Тужилац је оболео од ПТСП-а који је довео до умањења његове животне активности од 11%. Између учествовања у рату и обољења тужиоца постоји узрочнопоследична веза. Дијагноза је успостављена 09.06.2015. године, док је лечење тужиоца и даље у току. На основу налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатријске струке утврђено је да су се код тужиоца симптоми болести појавили по повратку са ратишта, да је тужилац осећао напетост, раздражљивост и поремећај спавања. У почетку симптоме није препознавао, већ се са њима мирио, а када је постао упадљив за породицу и средину током 2014. године обратио се неуропсихијатру. Болест је 09.06.2015. године утврђена од стране неуропсихијатра, а узрок настанка ПТСП је стресор. Болест код тужиоца је из акутног стања прешла у хронично одмах по доласку са ратишта. Акутно стање је трајало 6 месеци, а након тога болест је из акутног стања прешла у хронично стање. Након преласка у хронично стање симптоми болести су се продубили због чега је тужилац морао да се јави неуропсихијатру почетком 2015. године. Тужба у овој правној ствари поднета је 27.03.2015. године, а тужена је истакла приговор застарелости потраживања.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да је истакнути приговор застарелости неоснован јер код тужиоца коначно стање болести наступило 09.06.2015. године, од када па до подношења тужбе у овој правној ствари нису протекли рокови из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, те да постоји узрочнопоследична веза између активности тужене и обољења које је проузроковало умањење животне активности тужиоца од 11%, а тиме и обавеза тужене да накнади штету тужиоцу по том основу у смислу члана 173., 174. и 200. Закона о облигационим односима.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд побијаном одлуком правилно применио материјално право када је закључио да је у конкретном случају потраживање тужиоца застарело, јер је тужба поднета по истеку објективног и

субјективног рока из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима услед чега је преиначио првостепену пресуду и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да је другостепеном одлука погрешно примењено материјално право.

Чланом 376. став 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. Ставом 2. истог члана прописано је да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала.

Штетна радња као животни догађај и штета која настаје када се испоље последице по живот, тело и здравље и њихове манифестације у виду претрпљених физичких болова, страха и душевних болова, нису једно те исто. За почетак објективног рока застарелости потраживања није битно када се оштећеник обрати лекару одговарајуће струке, када се успостави дијагноза и када се оштећенику то саопшти, јер је он могао годинама да трпи последице а да се не јави лекару, већ је битно када је болест по редовном медицинском току прешла у хроничну фазу и тако попримила облик коначног стања. Дакле, штета настаје када болест из акутне фазе пређе у хроничну фазу. Субјективни рок тече у оквиру објективног рока, па протеклом објективног рока застарелости потраживање у сваком случају престаје.

Тужилац је био за време бомбардовања на територији Косова и Метихије све до 15.06.1999. године, након чега је имао акутне симптоме болести ПТСП у трајању од 6 месеци. Болест тужиоца је, с тога, задобила хронични коначан облик крајем 1999. године, од када је почео да тече објективни рок застарелости од пет година из члана 376. став 2. ЗОО који се рачуна од дана настанка штете. Код таквог стања, тужба у овој правној ствари поднета је по истеку застарног рока, 27.03.2015. године (након протеча више од 14 година од настанка штете) па је правилно другостепени суд закључио да је основан приговор застарелости тужиоцевог потраживања истакнут од стране тужене и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић